

Abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIII éme ANNÉE

15 Décembre 1927, No 242

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [24 نسخہ]

تور کیا ایچون 2 بچق، خارج ایچون
3 بچق، اعلا کاغذ لیسى 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو ۲۴۲-۱۵ کانون اول ۹۲۷

غابرييل دانونچيو [1]

Gabriele d' Annunzio

بو مقاله ده دانونچيونك حياتندن بحث ايتيه جكم .

« انشا ايده ايده كندى انشا ايتدم » دېن برپول والهرى كې ، دانونچيو حياتى اثر ليله دكيل ، بالعكس اثر لىنى حياتيه يازاندى . شاعرك حياتى اكلامق ايسته يئر ، اثر لىنى اوقوسونلر نه غريب تجليدر ؟ آمريقا (هه غار پو) نى (بودلر) ك ترجمه سندن صوكرا طانيدى .

(دانونچيو) ده اوروپاده شهرنى ، (ژورژ آرل) كې داعى بر مترجك قلميله تأسيس ايتدى .

اون دو قوزنجى عصر ك هان هان بتون شعرى بر « خزان صنعتى » اولمشدى . كوزلر ، بر سام بلنك او كنده قوشان صارى يار اقلردن باشقا برشى كور ميوردى .

بويله بر زمانده ايدى كه (دانونچيو) ، (اوروپا) نك ذرو وسنده بهارى وصباحى ترغه جسارت ايتدى .

ژاله و شفق لره ايشلدايان بادم داللى شعر لرنده اهتزاز ايتديلر .

(دانونچيو) ، دو قوندىنى هر شىئى آلتون ياپان واساطيرى (فريژى) حكمدارى كې ايدى .

اونك النده كله لر آلتون اولويوردى . شاعرك سسندنه غرورك اك او غولتولو حشمتى كېزلى . او حابقييور :
 anché a me l' oro, come a Benvenuto seroo

(به نه وه نو تو) په اولدينى كې آلتون بكاده اسپر در ! [*]
 (دانونچيو) نك شعر لرنده « پارساييه ن » لرك بتون دېدبه الفاظى داهال چالاك بر جانليقله يوكه لير .

اونك هر كتابنده ، بزه طلسملى ديارلردن بحث ايدنه (جون كيتس) ي ، بر سحر باز روح اولان (بودلر) ي ، وبوموشاق (شهلى) ي كوره بيليز .

او ، اوقودىنى كتابلردن چوق فيض آلى . پابانسز خاطره لرنده ، تجربه لرنده و قرائتلرنده دوشير دى مواد بديع ي

[1] بو شاه اثرى محمى على فخرى بك ايتاليانجه اصلندن توركيه يه ترجمه ايتش فقط تقدير كار بر طابع بولامامشدر . جدى اثرلر نشرينه قرار ويرمش اولان (كاغد و كتاب بازارى) صاحبلى آگاه و صبرى بكاره طبعى توصيه ايدهرز . (اجتهاد)
 [*] عرفى « بن مهورى » من زرد كند روى در صرا « دير .

[اجتهاد]

آسندن وقانندن ياپلش احتراض پوطه سنده آرسته رك بزه پپ يكي احتراضلى اثرلر ويردى .

شعر لرنده بالخاصه خاطره لرك بويوك بر رولى واردر . بو بويوك شاعر ايچون خاطره لر حيات ، وحيات ده خاطره لردر . مثلاً : بهشتى شعرلر Poema paradisiaco آدى كتابندن ، « آلمر LeManc » سرلوحه لى شعرىنى آلم . بر كومه آل شاعرك حافظه سنده اهتزاز بهاشلايور . بونرك ايچر سنده برر كو كرجيه بكنه يئرلى و برر ايپكندن هلالى آ كديرانلر وار . هله بردانه سى ديكرلرينك چوق اوستنده چير پينبور . او آل كه شاعرك و قتيله چوق يا واشجه جق آلنى صيقمش ، فقط شاعر اونی آوجنده بر قلب كې ايصيتما سنى بيلمه مشدى . شيمدى اونی خسرانله آرييور .

سويله ، بو آن نرده سين ؟ هانكى صاچلرى طارييور ، هانكى دوداقلره دو قونويور سين !

رومانلرينك بوتون قهرمانلرى يكي بر عشق ياشار كن اسكيسنى آزادلر .

چونكه اونلرجه عشق بر شراب كيدى . اسكيدكه قيمتلنيردى . (دانونچيو) شعر يازدى ، رومان يازدى ، تياترو يازدى .

الهامى ، ابدآ يورومكه محكوم او افسانه وى سرسرى يهودى به بكن ييوردي . اوغرامادى ديار ، كچمه دى عمان قالمادى . (دانونچيو) حياتده عشق و عشقده حياتى ترنم ايتدى .

معاصرى ، شاعر (جيوانانى پاسقولى) ، اولوى ناصل او توكنمى الهى آجيليله بزه دويوردى ايسه ، (دانونچيو) ده حياتى بزه او قادر طانيتدى و او قادر بزي حيات به باغلاى . حيات ، بو احتراض شاعرينك آلتنه بر پياله دن باشقا برشى دكيدى . بنلكنك هر ذره سى او كا حايقييوردي :

« او پياله نى ايج ، قانه قانه ايج ! ناصل ايچر سهك ايج ! » شاعرك بوتون رومانلرنده قادين ، قان يان يانه قوشار . بر هپولاي شدت ، خلق ايتديكى بوتون اغوذ ج لرك اطرافنده بر جاناوار كې دولاشير .

قهرمانلرينك روحنى آرستن او سيال قيزعناغه اولومدن باشقا بر مانع يوقدر . اولوم كنجه يه قدر ايكي قلب برى پرينك ايچنده يانار .

« اولومك ظفرى » نده كى (اوريسپا) ايله (اپوليقي)

رومانلرك بر نوع په دانتيزم [*] ايله يورونمش بولوناسيدر .
(ايل پياچده — شهوت اخی اوقويلم .

کتابي قاپاديغه زده موسيقيدن . هيکتراشيدن بر جوق شيلر
اوکرمش اولديغه زى اکلارز . باخ ، رامو ، بوکريخی آرتق
بزم ايچون مجهول دیکلدر . موزه لرك هېسنى طانيرز ، مشهور
تابولر کوزلرغز اوکنده در .

مثلا بويوک بر سفيه اولان (آندره سپهره للى) نفيس بر
صنعت آمانوريدر . سزه ، ديوارلى عزيزه لر تصوير لريله اورتولو
سرايلردن ، رنگ رنگ مهرلردن ، غويادق ، (يوپچللى) نك
باکره سندن و (قورره ژ) ك « داناڤه » سندن بحث ايدر .
واکلاتيركن كندى سوزلريله كندى ده سرخوش اولور .
فقط آلدانيمه لم . (دانونچيو) نك بر نوع حسنى په دانتيزم ايله
اورتولو رومانلرى « موندهن » لك شائبه سندن جوق اوازقدر .
رومانلرنده ، ويتيرنلر اوکنده وجده غرق اولان بر « آما
بوواري » نك بر (برژوره) نك غبطه نظرلرينى جلب ايدده نك
عيارده بر تصوير يوقدر .

(دانونچيو) رومانلرنده دخی بر شاعر اوله رق قالمشدر .
روحلاندريدنى بوتون تيلر سفيه وکناهاکدر . بو سفيهر ،
کناهاک هر نوعى طاندقدن صوکر ، روحلرخنى قوبولاشان
کيرلريله ماورايه کوتورمزلر . يقامغه چاليشيرلر . فقط بو
تېزلنه ، موژبکرك ايجيل احکامنه جريان ايتز . بر
« راسفولينقوف » کناهلرندن قورتولق ايچون « سونيا » کي بر
فاحشه نك اوکنده دېز چوکر ، اونده بر همشيره طانير . بر
« لامازلوا » نك اوکنده ، سورونور ، اونکله اولنك ايستر ؟
اوده اولمايجه ، سربانك قار تارالرنده اونکله عشق دوشيرمه
کيدر . حابوکه (دانونچيو) نك قهرمانلرينك وارلغنده چيرپنان
لاتين روحيدر . اولر کناهلرندن آنجاق صاواشرله تېزله نرلر .
« با اولو تارسيس » بر ييلانك کوملکسندن صيريلدېنى کي ،
کناهلرندن صيريلق ايچون ، طياره جيلک کي تهلهکى بر
واسطيه صاريلر . اونی ، دوشديکي چاموردن قورتاراجق ،
آنجاق تهلهکى و فضانك باش دونديرن احتراصيدر .
رومانلرنده بيله بر شاعر قالان (دانونچيو) ، بالخاصه قادينك
شعري يازدى . (دانونچيو) نك يازدېنى « اولومك ظفري » ،
« آتش » ، « بلسکه اوت بلسکه خاير » ، « حيانك ظفري » ، « شهوت »
اسملى شاه اثرلر آراسنده شبهه سزه اك كوزلى صوکنجيسيدر .
« ماري فدهس » ابداع ايتديکي قادينلرك اك خوليا پروريدر .
لونك خاطرات دفترى بزه ، ايك ايشيغنده صولر اوزرنده
تره ين يشيل ياپراقلرک شيبيرتسنى خاطرلاتير .

بز بو خاطرات دفترى اوقويوب بېتيردکن صوکر ،
کوزلرغز اوکنده اينجه صاچلى ، سوزوک تنى ، وبرى کوزلو
بر قادينك تجسم ايتديکي کوروزز . « ماري فدهس » ك
روحنده ، (آلن) ك روحى صارصان زلزله مى بوقدر . اونك

[*] معلومات قروشاق ميلی : Pédantisme

برى برندن آييران آنجاق اولوم اولدى . اولر ، برى برينه
صاريلی اوچورومه يووادلانيركن بيله شهوتدن قيورانورلردى .
لكن بر نقطه ، شاعرك عادتاً « ساديزم » ه [2] قادار واران
شدتى غفو ايتديرر .

اوده ، روحلرده ياشاندېنى احتراصلرك شدنى وکناهاک
اولمالرينه رغماً عاميانه اولماسيدر .

اون دوقوزنجى عصر نهايتلرينك فياض ذکلرندن برى
اولان منقد (وایس) دیردى که :

« جنایتلر هپ فنا اولماز ؛ اولرک کوزل اولانلرده
واردر . » لکن ، جنایتی صنایع نفیسه دن عد ایتکسزین ،
بعض جرملرده براينجه لك ، بر رفتار allure ، بر نوع فاجعوى
علويت اولديغى ده انکار ايدده يز .

دانونچيونك ياراتدېنى تيلرده ياشايان روحلر جانى ، مختصر
ومقتصر اوله بيلير . فقط او روحلرك هر ذره سنده بر « يقايان
کوزلك » و او روحلرك کيرلرينى تيزلر . دانونچيو ، حیات
وحياته حسن ياراندی .

شاعرك شهوته اولان دوشگونلکى هيچده اتى چيلدريدېنى
ايچون دکیلدر .

اگر دانونچيو شهوته چيلديرييورسه کوزلك ابداعنه
وسيله اولديغندن در . او ، بر وازويى ، کلرى طاشيمه سى
احتماله بناء سور . بر (آندره سپهره للى) تابلوي آنجاق ،
نظرلنده ، ابديته کومولن صنعتکارلرى خاطرلاندېنى ايچون بکه نير
« قيمتدار طاشلرك عکسلرى آتئنده ، جانى بر ظلمتله چيرپنان
کواسکلرک دولدوردېنى کرانها معبدده لامبالر يانوردى .
ياواش ياواش دقتى باقىشلم آتئنده تصويرلرله اورتولو مهر
کيتدجه بر فيل ديشى ايلقلى ، بر آرز صوئوقسى بر صاريلق
اکتساب ايديوردي .

ياواش ياواش مهرمه ، سماوى مخلوقلرک صارارمش حياتى
کيريور و بوسرت شکلرله ملکى برانك مهم شفافيتى باپليوردى .
(سين) کليساسنك رخاطره سنى نقل ايدن شو بر قاچ سطر
مقصديغزى اولدجه ايضاح ايتنه کرک .

(دانونچيو) نك ياشاندېنى بوتون تيلر هپ کنديسيدر .
ايستر (آفرنا) اولسون ، ايستر (سپهره للى) ويا (قوليلو
أرميل) اولسون اولرک کوکننده چيرپنان قلب کندى قلبيدر .
اولرک دامارلرنده آقان قان کندى قانيدر .

شاعرك رومانلرنده اولچولمش بر موضوع ، بر باش ، بر
اورتا و بر صوکر آراميه لم . اونك رومانلرى شعره بکزه ر .
بر روماننك اورتاسندن باشلاساق ينه اکلايه جغزى اکلارزه
هر قسم باشلى باشنه برحکايه کيدير .

رومانلرنده کوره بيله جکيز بر قصور وارسه ، اوده بو
[2] باشقالرينه اشکنجه ايتکده شهوانى بر حظ دويماق
خسته لنى که ايلک اوکجه Prince de Sade ده کورولديکندن
اسمنه نسبتله ساديزم دنيايدر . « اجتهاد »

الهامنده شهوتك صايسز ميروبرلى قاينار . او ، احتراضى
ا كلاتق ايچون اك چيلديرتال تشبهار بولدى .
« كوزلرني قاپايه رق ،

بكا اويله كليوركه ديوردى . بكا اويله كايوركه، دريمك
بوتون مساهلرى ، سچيلمك اميديله مست ، بربرني قيصقانان
بر ميلون كوجوك آغز كې سنككسكه دوغرو اوزانييور...
دانونچيو بويوك بر احتراض شاعرى اولديني قادار
وطنپوردردده هر كتابنده وطنندن بر كوشه يله طائيشيرز . او
بالخاصه روماني سودى . « شهوت » ي روما ايله ، رومانك
سكوتى ، رومانك ايچو دولان حزنى ايله تيتزر . رومانلرنده
بعضاً (اوبديا) ي و بعضاً (طوسقانا) ي زمان زمان ترم
ايتدى . « اورويه تو ! اورايه سن هيچ كيمته دكمى ؟ ..

بياض بر قاينك تپه سنده ، مه لافوليك برودادى يه باقان،
هان هان كيمه سز بر بلده تخيل ايت !
بر بلده كه نجره لرى قابلى و اولترك بيتديكى سوفاكلرى
توزلرله دولو . »

اشكالده عيىنى وعظ ايدن يكرمىجي عصر ك كلال و برنجى

دهاسى ايسته ديكى قادار چيرپنسين !

ايتاليا دنيانك بيك بر شكلى بر اوله رق قالاچق ، و بو
بيك بر شكلى بيك بر آهنگله ترم ايدن شاعرك سسى ده بر
معدن طنائيتيله ابديته عكس ايدده جكدرد .

* *

ادبي سلطنتنه يكي بر تخت هديه ايتك ايچون عجباً ينه چايشيورمى ؟
شيمدليك اوراسنى بيلمورز ؟

بوكون (دانونچيو) آدرىاتيكة باقان سسسز بر بلده ده در .
ويقتور هوغو Jersey آداسنده [*] سنى ايكن ، بركون
اوغلى كنديسنه « بوراده نه ياپاجنز ؟ » ديه صورمش .

بويوك شاعرده :

« سن شكسپيرى ترجمه ايدده جكسك ، بنده عمانى تماشايه
طالاجاغم . » جوانى ويرمش .

ايسته بوكون (دانونچيو) آدرىاتيكة قارشيسنده ، هوغو
كې ده كيزه باقيور و صولرك نهايتسز اوغولتوسنى ديكليور .

پارس ۱۰ تشرين اول ۱۹۲۷

سعود كمال المير

محكمة

Oscar Wilde دن

محكمه ده هيچ بر سس يوقدى ، و (انسان) جيبلاق
اولارق اللهك اوكنه كلدى .

والله (انسان) ك حياتك دفترى آجدى .
و (انسان) ديدى ، « سنك حياتكده قنالق واردرد ،
سن يارديمه محتاج اولانلره مرحمتسزلك كوستردك ،
ستدن معاونت ايسته ينلره قارشى چوق آجى وسرت بر
قلب طاشيدك . فقير سكا يالواردى وسن ديكلمه مدك
وقولاقلرك ينم مضطرب قولك فريادينه قايانمشدى . سن
او كسوزلرك ميراثى ضبط ايتدك ، قومشوك تارلاسنه ،
باغنه تيلسكيلرى يوللادك . چوجوقلرك اككنى آلدك
و كوپكاره آندك . باطالقلرده ياشيان زواللى قوللارم صالح
وسكون ايچنده بكا شكر ايدرلردى . سن شهراهره
سوروكلهدك وسنى كنديسندن يايديغم طوبراغك اوستنده
معصوم قائل دركدك . »

(انسان) جواب وديدى ، « اويله يانمس اولاييم . »

وتكرار الله (انسان) ك حياتك دفترى آجدى .

و (انسان) ديدى ، « سنك حياتكده قنالق واردرد ،

سن كوسترديكم كوزلاكي آرادك ، صاقلادىغم ايلسكى
كچدك . او طهك ديوارلرى رسملرله سوسله نمشدى ،
سن شيعه لرك ياناعندن فلاوته سسلريله قالقاردك . متاذى
اولديغم كناهلره سن يدى قات كرسى انشا ايتدك ،
ينيلميه شينى ييدك وسنك انوابك ارغوانيلسكى رزالتك
اوچ نشانه سيله ايشله نمشدى . سنك صنمرك نه باقى اولان
آلتوندن نه ده كوموشدندى ، فقط فنا بولان آندندى .
سن اولنرك صاچلرني كوزل قوقولرله تعطير ايتدك و

[*] اوچنجى ناپوليون دورنده Hugo نك منافسى اولش
اولان بر آطه در . انكتره نك در . (شكسپير) دن مترجم
واجتهاد كتبخانه سنك 43 نغى عددى اولان (آنظوان وقله نوياترا)
قاجه سنك اوزون ديباجه مترجمه ده باقك .